

E11

CAMÍ DE S'ARXIDUC

Descripció curta: Valldemossa - Cairats - Camí Arxiduc
Pla des Pouet - Valldemossa - Sa Baduia - Son Pacs
Son Cabaspre - Esporles

Dies 29, 30 i 31/10 • 07:00 h • Punt de trobada: Col·legi Gabriel Comes i Ribes
Dificultat: Mitjana/Alta - Distància: 23,1 km - Durada: 7 h

Ens traslladarem en bus a Valldemossa, coneugut arreu per l'estada de Chopin i George Sand a una cel·la de la Cartoixa el 1838.

Ens endinsarem al bosc per una pista que ens conduirà a l'inici del camí dels Cairats. Després d'un pendent considerable assolirem el nivell del camí de s'Arxiduc. A partir d'aquí gaudirem d'una panoràmica que talla l'alè: a dreta i esquerra, la costa de la serra en tota la seva esplendor. Hi destaca el perfil de sa Foradada, a la banda de Deià.

Hem de fer esment aquí del que la figura de l'Arxiduc Lluís Salvador va representar per a Mallorca i, concretament, per a aquesta zona. Va arribar a la nostra illa per primera vegada l'any 1867 i ja no va poder deslligar-se'n. Comprà la seva primera finca, Miramar, a Valldemossa, el 1872. Per ella passaren molts de personatges il·lustres de l'època i fixà la seva residència a les cases de s'Estaca.

L'Arxiduc va comprar nombroses possessions a Valldemossa i Deià entre 1872 i 1913 i hi va fer construir gran quantitat de camins i miradors amb la filosofia de preservar i fer conèixer el paisatge. Aquest camí que trepitjat n'és una magnífica mostra.

Continuarem pel camí de s'Arxiduc fins que baixarem al Pla des Pouet, des del qual en una mitja hora arribarem altra vegada a Valldemossa.

Després d'un petit descans, tornarem a endinsar-nos a l'alzinar per començar el retorn a Esporles. Els boscos que ens descobreix aquesta zona foren explotats, fins fa poc, per la gent que feia feina a la muntanya (carboners, calciners...). Travessarem la comuna de Valldemossa, passant per la finca anomenada Sa Baduia, documentada ja el 1597. El camí, sempre per dins el bosc, ens menarà en pujada a la mola de Son Pacs. I després de davallar i passar devora la mola de Son Cabaspre, amb els seus impressionants penyalets vermells, i per la finca de Son Dameto, farem l'entrada al poble d'Esporles.

E13

PINAR DE CANET

Descripció curta: Esporles - Carretera Ma-1120 - Pinar de Canet
Son Simonet - Drecera Son Simonet - Esporles

Dies 29, 30 i 31/10 • 09:00 h • Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova
Dificultat: Baixa - Distància: 7,79 km - Durada: 3 h

El camí del Pinar de Canet és una antiga via de comunicació d'ús permanent i públic que transcorre per un camí de carro, en un petit tram de ferradura, i data de l'any 1854. Aquest camí transcorre entres boscos de pins i alzines, i al voltant d'affluents del Torrent de Sant Pere. Antigament aquest camí comunicava les rotes i cases del Pinar de Canet amb la carretera de s'Esglaieta, facilitant així la comunicació amb Ciutat.

Iniciam l'itinerari caminat 2 km, aproximadament, per la carretera Ma-1120, per després entrar a un camí mal asfaltat on comença l'antic camí. Una petita pujada de poc més de 200 m de desnivell positiu, que no ens durà més de 30-40 minuts, entre pins i alzines ens durà fins les cases i rotes del Pinar de Canet, on trobarem un pou d'aigua just devora el camí.

Passat el Pinar de Canet trobem les cases de son Simonet i començant la tornada podrem gaudir d'un bella perspectiva del poble d'Esporles. En una hora, aproximadament, ja hi haurem arribat.

C1

VOLTA PER ESPORLES

Descripció curta: Volta per Esporles

Dies 29, 30 i 31/10 • 09:00 h • Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova
Dificultat: Baixa - Distància: 6,82 km - Durada: 3 h 30'

Recorrem tot el perímetre d'Esporles, la Vila Nova i la Vila Vella amb un itinerari que ens permetrà veure el poble de tots els costats fent aturades als llocs idonis per donar les explicacions de les coses més interessants a conèixer.

Té uns sis quilòmetres de recorregut amb un desnivell de 150 m i una durada aproximada d'unes 3-3,30 hores.

Es farà una aturada a l'agroturisme de Son Galceran dins una finca de tarongers per fer un petit descans i els que vulguin puguen fer una beguda que es pagaran directament al productor.

Vos recomanem dur sabates esportives ja que a més dels carrers anirem també per camins.

RECOMANACIONS DE COMPORTAMENT

- Respecta la natura, per això és important que tot el que hem portat a la muntanya torni de nou i, un cop arribat a destí, sigui dipositat al contenidor adequat. Ningú s'ha d'adonar de què hem estat a la muntanya.
- Abans de sortir de casa assegura't portar bosses d'escombraries o reservar un lloc a la motxilla pels embolcalls, ampollas i altres envasos. Un cop acabada l'excursió, diposita'l's als contenidors grocs d'envasos per convertir-los de nou en recursos.
- Utiliza els punts de recollida selectiva que l'Ajuntament d'Esporles ha col·locat al punt d'acampada. Si tens dubtes de què va a cada contenidor trobaràs més informació a internet. En tot cas recorda que envasos de plàstic, brics, llaunes i caps metàl·lics van al contenidor groc, paper i cartó al contenidor blau, envasos de vidre al contenidor verd i la matèria orgànica al contenidor marró. La resta, al contenidor de rebuig.
- Fes un ús responsable dels recursos quan vagis a la muntanya i evita l'excés de residus.
- Recorda que una ampolla de plàstic a la muntanya pot trigar fins 450 anys en degradar-se i una llauna 200; quan estiguin buides guarda-les a la motxilla i llença-les al contenidor groc una vegada hagis finalitzat l'excursió.
- Si vas amb nens, aprofita per inculcar-los els valors de respecte a la natura i reciclatge. Hem de garantir que les generacions futures puguen gaudir també d'aquests espais i fer un ús sostenible dels recursos.

HORARI EXCURSIONS

Excursions Culturals (29, 30 i 31 d'octubre)

09:00 h **C1** Volta pel Poble d'Esporles
(Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova)

Lliure **C2** Sa Granja

Visites Culturals (29 d'octubre)

09:00 h **V2** Raixa
(Punt de trobada: Col·legi Gabriel Comes i Ribes)

Excursions Especials (29 d'octubre)

08:00 h **EE01** Barranc Dificultat Baixa:
Torrent de Muntanya o Coanegre

(Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova)

09:00 h **EE12** Volta amb Bicicleta de Muntanya

(Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova)

09:00 h **EE07** Iniciació Marxa Nòrdica

Ermite Maristel-la

(Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova)

09:30 h **EE05** Iniciació Escalada a s'estret de Valldemossa

(Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova)

Visites Culturals (30 d'octubre)

09:00 h **V1** Visita a Son Marroig i Miramar
(Punt de trobada: Col·legi Gabriel Comes i Ribes)

Excursions Especials (30 d'octubre)

08:00 h **EE02** Barranc Dificultat Mitjana:
Torrent de Binariaix

o de Na Mora

(Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova)

09:00 h **EE12** Volta amb Bicicleta de Muntanya

(Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova)

09:00 h **EE08** Iniciació Marxa Nòrdica

Pinar de Canet

(Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova)

09:30 h **EE06** Escalada en bloc

(Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova)

Visites Culturals (31 d'octubre)

09:00 h **V1** Visita a Son Marroig i Miramar

(Punt de trobada: Col·legi Gabriel Comes i Ribes)

Excursions Especials (31 d'octubre)

08:00 h **EE03** Barranc Dificultat Alta:
Sa Fosca

o Torrent de Mortix

(Punt de trobada:
Tanca de sa Vilanova)

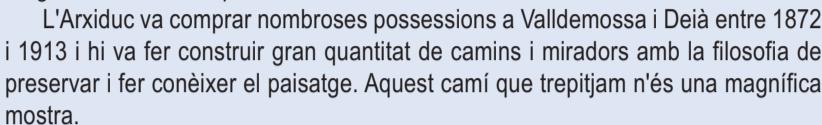
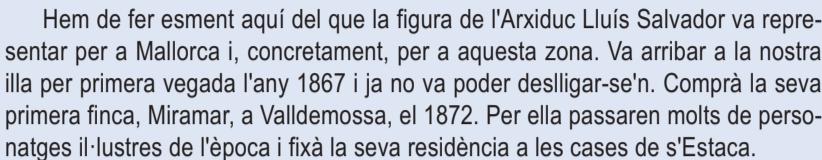
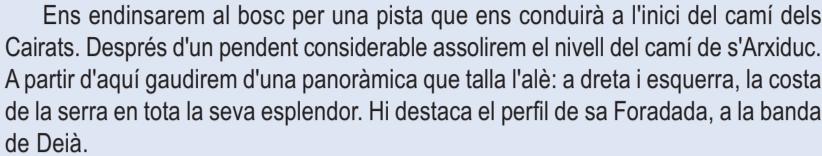
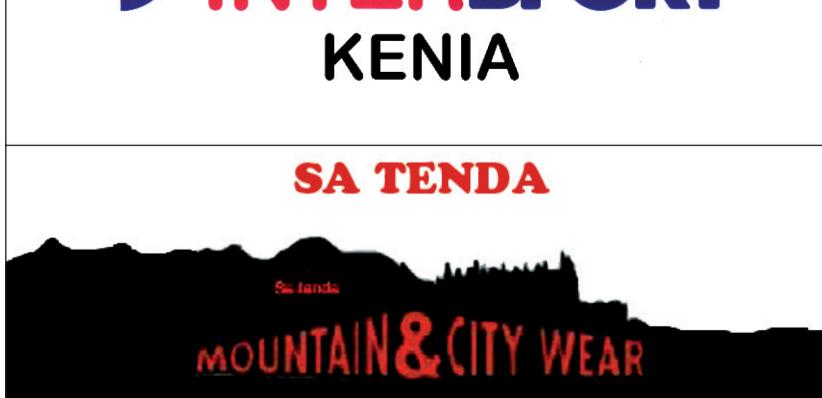

El poder de la col·laboració

A la muntanya,
els envasos a la teva motxilla i,
en arribar, diposita'l's al contenidor groc

SERRA DE TRAMUNTANA MALLORCA
PATRIMONI MUNDIAL

Un dels lemes que al llarg del temps ha usat l'Obra Cultural Balear per difondre els seu ideari diu: "Cada poble llaura el seu futur". Dues idees, poble i futur, que de sempre han marcat el tall de feina de l'entitat i que han determinat -i determinen- les seves actuacions. Calia i encara cal donar a conèixer i prestigiar les propietats del nostre poble, amb la seva parla per

senyera, però també animar la nostra gent a conèixer la terra que hem heretat tot descobrint-li les rutes dels seus paisatges i panorames, que és tant com dir els senders de l'ànima del poble.

Joan Mateu i Martí. President de l'Obra Cultural Balear

E01

FITA DEL RAM

Descripció curta: Àrea recreativa Son Tries - Cor Jesús - Miradors de Son Poquet - Bassa Son Poquet - Bassa Mitgera - Bassa Casa Nova - Coma Neu - Fita del Ram - Camí Son Noguera - Bassa Son Vic - Ermita Vella - Ermita de Maristel·la - Castell - Font des Rafal

Dies 29, 30 i 31/10 • 08:00 h • Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova
Dificultat: Mitjana - Distància: 12,84 km - Durada: 6 h

Itinerari que transcorre per dins l'alzinar, i durant el qual es podran observar tots els elements que formaven part de les feines que es duien a terme a la muntanya. Serà evident l'activitat dels carboners, amb les seves barraques i rotles de sitja; la dels calciniers, amb els forns de calç; i fins i tot la dels nevaters, amb el clot de neu prop del cim.

Inicem el recorregut partint d'Esporles cap a l'àrea recreativa de Son Tries. Immediateament ens endinsam entre pins i alzines, per arribar en una mitja hora al Cor de Jesús, monument construït el 1940. Enllaçarem amb la pista que puja a l'ermita, i ens dirigim als miradors de Son Poquet, des dels quals podrem contemplar la vista de tota la ciutat de Palma.

Dels miradors anirem cap a l'anomenat Pas des Ases i arribarem a la bassa de Son Poquet. Continuem per una pujada en ziga-zaga fins al clot de neu. Ja ens queda poc per arribar a la Fita del Ram, el cim i punt més elevat d'aquesta excursió, amb 833 metres d'altitud.

La davallada la realitzarem pel costat de la finca de Son Noguera, on veurem la bassa de na Boscana, molt grossa i ben conservada, passarem per l'esplanada dita de ses Ermites Velles i arribarem a Maristel·la, l'ermita d'Esporles, situada 580 metres d'altitud. Està dedicada a la Verge del Carme, ja que fou fundada el 1890 per uns monjos carmelites després que la propietària de Son Ferrà manifestàs en el seu testament la voluntat de deixar una part del seu bosc a un grup d'ermitans. L'any 1928 la propietat i la gestió passà a la parròquia de Sant Pere d'Esporles. Fou quan li donaren el nom de Maristel·la (estrella de mar).

Continuem davallant, però farem una aturada per pujar al Castell, una gran roca que s'utilitzava com a talaià. Al final de la davallada arribam a la font des Rafal. D'aquí just ens quedarà refer el camí fins a la font de Son Tries i l'àrea recreativa on hem iniciat l'excursió.

E05

MIRADORS DE SON OLESA

Descripció curta: Camí Pescadors - Port des Canonge - Can Salas - S'hort de sa Cova - Mirador (Urbanització) - Miradors davall Son Olesa - Urbanització George Sand - Valldemossa Nou - Mirant de Mar - Camí des Pescadors

Dies 29, 30 i 31/10 • 07:30 h • Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova
Dificultat: Alta - Distància: 23,95 km - Durada: 8 h

Sortim d'Esporles per la seva part nord, seguint una xarxa de pistes i camins de carro que ens duran a Mirant de Mar. Continuem, ara ja per dins del bosc, pel camí des Pescadors, antic tirany a estones empedrat que usaven els pescadors d'Esporles quan es dirigien al port des Canonge. Arribarem a aquest port, des d'on enllaçarem amb un camí vorejant la costa cap a la dreta, passant per les cases de Can Sales. En aquest indret i a la part de la costa, hi ha uns penya-segats que són matèria d'estudi de geòlegs de tot el món, per les seves formacions. Continuem pel camí i, després de travessar el torrent del Cable, arribarem a la platja de s'Hort de sa Cova, de còdols i en estat salvatge.

Després de s'Hort de sa Cova ens dirigim, cap a una sèrie de miradors, en els quals podrem gaudir de fantàstiques vistes. Visitarem els miradors de davall Son Olesa. Farem un semicercle per tal de tornar cap a la urbanització George Sand i pujar al mirador de sa Moneda, amb la seva característica torre -imitació d'un dels minarets de la mesquita de Kairouan a Tunís- que manà construir l'Aixiduc a final del s. XIX.

No se sap amb exactitud la data de construcció de la torre del mirador, que s'estrena per primera vegada el 1909; sembla que el constructor fou Guillem Fiol Gelabert. L'Aixiduc va comprar nombroses possessions a Valldemossa i Deià entre 1872 i 1913 i hi va fer construir gran quantitat de camins i miradors amb la filosofia de preservar i fer conèixer el paisatge.

En el camí de tornada, ens aturarem als miradors de Son Ferrandell i continuarem cap al Coll d'en Claret, per arribar altra vegada a Mirant de Mar i, a través d'un bocí del camí des Pescadors, refer el camí fins a Esporles.

E08

MOLA I PUNTALS DE PLANÍCIA

Descripció curta: Camí des Correu - Son Vic de Superna - Pas de son Vic Poquet - Moletó - Mola de Planícia - Aljubets - Puntals - Pas de na Llobera Pas de sa Rata - Pas de s'Encleta - Coll d'Estellencs - Estellencs

Dies 29, 30 i 31/10 • 07:15 h • Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova
Dificultat: Alta - Distància: 17,9 km - Durada: 7 h

Prenem el camí des Correu, que surt de darrere l'església d'Esporles i que s'usava fins al segle XIX com a via de comunicació entre Esporles i Banyalbufar. Camí reial empedrat d'origen medieval datat de principis del segle XV.

Arribarem fins a sa Granja, des d'on seguirem la carretera Esporles-Puigpunyent durant aproximadament un quilòmetre fins que trobem les cases de Son Vic de Superna, amb uns magnífics jardins. Després ja entrarem dins el bosc i anirem a cercar el pas de Son Vic per pujar-lo i fer camí cap a la Mola de Planícia.

La Mola de Planícia s'orienta de nord-est a sud-oest, paral·lela a la mar, culminada per tres cims: es Puntals (887 m), el puig de sa Mola (934 m) i es Moletó de sa Granja (606 m). S'estén pels termes de Banyalbufar, Esporles i Puigpunyent. Trobarem la cesta des Forestal o caseta des Puig.

Cap a ponent destaquen es Galatzó (1027 m), sa Mola de s'Esclop (928 m) i es Moletó (886 m). Als nostres peus baixa el comellar des Teixos.

Després de fer aquest cim, tornarem al camí per dirigir-nos cap als Puntals. En aquest recorregut passarem pels Aljubets -popularment anomenats es Aljupets-, que estan situats ran del vell camí de s'Arboçar, també anomenat camí des Carro o de sa Mola. Fou aixecat el 1882 sobre els fonaments d'una antiga bassa. Els Aljubets emmagatzemaven el que segurament és un dels tresors ambientals de la finca pública de Planícia: una població introduïda de ferreterets, un petit granot endèmic de Mallorca que va ser descobert primer com a fossilit al 1977 i del qual més tard, el 1981, es varen trobar exemplars vius.

Des del cim dels Puntals, iniciarem la davallada per tres passos: el de na Llobera, el de sa Rata i el de s'Encleta, per dirigir-nos després cap al coll d'Estellencs. Des d'aquí arribarem al poble d'Estellencs, on ens esperarà un bus per tornar a Esporles.

E09

ERMITA MARISTEL·LA

Descripció curta: Sa Vilanova - Àrea Recreativa Son Tries - Es Castell - Ermita de Maristel·la Cor de Jesús - Son Ferrà

Dies 29, 30 i 31/10 • 09:00 h • Punt de trobada: Tanca de sa Vilanova
Dificultat: Baixa/Mitjana - Distància: 8,42 km - Durada: 5 h

Aquest itinerari parteix d'Esporles cap a l'àrea recreativa de Son Tries i transcorre completament per dins l'alzinar.

Una vegada a Son Tries, iniciarem la pujada cap al Castell, una gran roca que antigament s'utilitzava com a talaià i a la qual s'arriba per uns estrets escalons de pedra.

Al llarg de l'excursió es podran observar tots els elements que formaven part de les feines que es duien a terme a la muntanya: les barraques i rotles de sitja dels carboners; els forns de calç on treballaven els calciniers; les abundants basses per recollir i emmagatzemar l'aigua... Fins no fa tants d'anys, l'aprofitament del bosc era bàsic per la gent que vivia als pobles de muntanya i als seus voltants.

Després del Castell continuarem la pujada cap a Maristel·la, l'ermita d'Esporles, situada 580 metres d'altitud, amb una font i un mirador on gaudirem de magnífiques vistes. Està dedicada a la Verge del Carme, ja que fou fundada el 1890 per uns monjos carmelites després que la propietària de Son Ferrà manifestàs en el seu testament la voluntat de deixar una part del seu bosc a un grup d'ermitans. L'any 1928 la propietat i la gestió passà a la parròquia de Sant Pere d'Esporles. Fou quan li donaren el nom de Maristel·la (estrella de mar). Aquest és el punt més alt de l'itinerari.

Iniciarem la davallada cap al Cor de Jesús, monument construït el 1940 i des del qual es divisa una bella panoràmica del poble i de la serra de Tramuntana. D'aquí continuarem baixant fins arribar a la finca de Son Ferrà, des de la qual, en uns vint minuts, arribarem de nou a Esporles.

E10

MIRAMAR I SON MARROIG

Descripció curta: Can Costa - Ermita Trinitat - Ermites Velles - Mirador dels Ermitants - Mirador Tudons - Cova Ramon Llull - Miramar (Visita) - Balma de Ramon Llull - Camí des Guix - Arran de Mar - Foradada - Son Marroig

Dies 29, 30 i 31/10 • 08:00 h • Punt de trobada: Col·legi Gabriel Comes i Ribes
Dificultat: Mitjana - Distància: 10,1 km - Durada: 5 h

Excursió de gran bellesa paisatgística i cultural.

Inicem la nostra excursió a Can Costa, Valldemossa, pujarem cap a l'Ermita de la Trinitat, la darrera habitada per monjos a Mallorca, des d'on veurem una bona vista de la costa nord. Seguirem cap a les ermites velles i cap a la cova on va viure Ramon Llull.

Baixarem a la carretera, i passarem pel mirador des Tudons on trobarem Ca Mado Pilla, antiga Hostatgeria de s'Arxiduc on es podia romandre tres dies gratuïtament per gaudir dels miradors i natura del Territori Arxiduc. Des d'aquí prendrem un tiranyet amb preciosos miradors fins arribar a les cases de Miramar, on Ramon Llull va crear la primera escola de llengües orientals. Més tard la va comprar s'Arxiduc i la va restaurar i embellir.

Davallarem pel camí de la mar fins a es Guix, lloc on es banyava s'Arxiduc i encara podrem veure restes d'on hi havia la seva caseta de bany.

Seguirem ara pel camí de la mar, gairebé inexistent fins a sa Foradada, per després pujar cap a les cases de son Marroig, possessió que va comprar també s'Arxiduc per un preu molt alt per poder gaudir de la vista de la singular Foradada, pel camí gaudirem d'un parell més de miradors amb vistes a sa Foradada.

RESTAURANTE
PIZZERIA

Tlf. 971 61 07 44
07138 Esporles

POINT

www.refugisontrias.com
tel.: +34 656 23 23 63
reserves@refugisontrias.com

C. Joan Riuort, 21
Espirles
Tel.: 971 61 00 15

Carrer de Joan Riuort, 49
07190 Esporles
Teléfono: 971 61 95 91

Francesc de Borja Moll, 8 - Tel. 971 61 0152 - Esporles